

Konwersatorium specjalizacyjne, dr hab. Izolda Topp-Wójtowicz

Sny w kulturze. Od misterium do archiwum pamięci

Dreams in culture. From mysteries to memory archives

Czym jest sen jako fenomen kulturowy? Poza przypomnieniem klasycznych koncepcji sytuujących sen w sferze tego, co przed ludzką świadomością ukryte i tajemnicze czy też tych, które wskazują na sakralną funkcję i profetyczny, skierowany ku przyszłości wymiar snów warto zwrócić uwagę na propozycje potraktowania snów jako źródła wiedzy o naszym stosunku do świata, ujawnianego poprzez skrywane zwykle emocje. Źródła wiedzy szczególnie ważnej dla badacza kultury, która może prowadzić do rozpoznawania wartości, jakie przypisujemy zarówno temu, co nam się indywidualnie wydarza, jak i momentom wspólnej historii. Te dwie perspektywy przyglądania się roli i znaczeniu snów w kulturze wyznaczą ramy rozważań i kierunki dyskusji na proponowanym Państwu konwersatorium. Z jednej strony przyglądać się będziemy znaczeniom, jakie przypisują marzeniom sennym psychoanalicy, wróżbici czy poeci. Z drugiej sięgać będziemy po wspomnienia oraz inne formy zapisywania i obrazowania snów, traktując je jako formy dokumentowania naszych doświadczeń, które w tym znaczeniu można uznać za rodzaj archiwum. Zawiera ono zwykle pamięć o wydarzeniach, które są dla nas znaczące (wyjątkowe, traumatyczne, cudowne etc.) choć nie zawsze sobie to uświadamiamy.